

2017-12-07
Ku2017/02598/D**Kulturdepartementet**Statskontoret
Box 396
101 27 Stockholm

Uppdrag till Statskontoret att utvärdera förebyggande åtgärder mot våldsbejakande extremism

Regeringen uppdrar åt Statskontoret att utvärdera om målet med det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism har uppnåtts. Målet är att göra samhället mer motståndskraftigt och att myndigheter, kommuner och organisationer mer samordnat och effektivt ska kunna bidra till att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. I uppdraget ingår att utvärdera den nationella samordnaren för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (Ju2014:18) och de insatser som genomförts inom ramen för detta uppdrag.

De åtgärder som har vidtagits syftar till att öka kunskapen om våldsbejakande extremism och att utveckla förebyggande insatser och metoder.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet, med kopia till Justitiedepartementet) senast den 15 december 2018.

Närmare om uppdraget

Statskontoret ska analysera och utvärdera det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism under åren 2014–2017. Statskontoret ska inhämta uppgifter från de myndigheter, inklusive den nationella samordnaren, som har eller har haft särskilda regeringsuppdrag om våldsbejakande extremism under denna period. Detta inkluderar även de myndigheter som har ingått i den nationella samordnarens referensgrupp.

Statskontoret ska analysera i vilken utsträckning:

- åtgärderna har varit ändamålsenliga samt involverat relevanta myndigheter,
- den nationella samordnarens insatser har kommit relevanta myndigheter, kommuner och det civila samhällets organisationer till gagn och varit ändamålsenliga,
- myndigheter som har ålagts särskilda regeringsuppdrag om våldsbejakande extremism har införlivat uppdragen i sina ordinarie verksamheter,
- utbildningar som har tagits fram, antingen av myndigheter som har ålagts särskilda regeringsuppdrag om våldsbejakande extremism eller av den nationella samordnaren, (inklusive digitala utbildningsmaterial, vägledningar och handböcker) har nått ut till och använts av relevant personal på myndigheter och i kommuner,
- kommuner har utvecklat sitt förebyggande arbete, samt
- relevanta myndigheter, inklusive den nationella samordnaren, har samverkat om insatser.

Statskontoret ska utifrån analysen göra en övergripande bedömning av de åtgärder som vidtagits under 2014–2017 och lämna eventuella rekommendationer för det fortsatta arbetet.

Bakgrund och skäl för regeringens beslut

Skrivelsen Åtgärder för att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism (skr. 2014/15:144) utgör utgångspunkten för denna utvärdering.

Skrivelsen innehöll sammanlagt 21 åtgärder. Åtgärderna rörde uppdrag till myndigheter inklusive uppdragen till den nationella samordnaren. De sorterades enligt följande områden:

- nationell samordning för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism,
- åtgärder för att värna demokratin och alla människors lika värde och rättigheter,
- åtgärder mot identifierade risker,
- åtgärder för att individer ska lämna våldsbejakande extremistiska rörelser, och
- stärkt nordiskt och internationellt kunskaps- och erfarenhetsutbyte.

Utöver regeringens skrivelser utgör uppdraget till den nationella samordnaren en viktig utgångspunkt för hur regeringen strukturerade det förebyggande arbetet. Den 26 juni 2014 beslutades att en särskild utredare skulle tillsättas som nationell samordnare för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (dir. 2014:103). Sedan 2015 har regeringen förstärkt arbetet mot våldsbejakande extremism och terrorism i flera olika steg. Samordnaren har bl.a. fått tre tilläggsdirektiv (dir. 2015:27, dir. 2015:86 och dir. 2016:43). Regeringen har även gett uppdrag till olika myndigheter i syfte att vidareutveckla det förebyggande arbetet. I takt med att frågorna om våldsbejakande extremism fått allt högre prioritet i många länder har också samarbetet mellan de nordiska länderna och länderna inom EU utvecklats i syfte att stärka kunskaps- och erfarenhetsutbytet.

Regeringen anser att en utvärdering av de vidtagna och pågående åtgärderna är av central vikt för att utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism och terrorism. Därför får Statskontoret i uppdrag att genomföra denna utvärdering.

På regeringens vägnar

Alice Bah Kuhnke

Lisa Bolinder

Kopia till

Den nationella samordnaren för att värna demokratin mot våldsbejakande
extremism

Barnombudsmannen

Brottsförebyggande rådet

Forum för levande historia

Göteborgs universitet (Segerstedtinstitutet)

Kriminalvården

Myndigheten för stöd till trossamfund

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Skolverket

Socialstyrelsen

Statens institutionsstyrelse

Statens medieråd

Totalförsvarets forskningsinstitut

Sveriges kommuner och landsting